

**LATVIJAS
UNIVERSITĀTE**

Produktivitātes dialogs:

Enerģijas cenu svārstības un produktivitātes celšanas izaicinājumi

Dr. oec. Olga Bogdanova

22.02.2023.

Enerģijas cenas svārstības 2021. – 2023.gads

Iemesli:

- Ekonomikas atkopšanās pēc Covid-19 krīzes;
- Ģenerācijas samazinājuma tendence;
- Investoru vēlme investēt zaļajā transformācijā;
- Kodolenerģijas ģenerācijas samazinājums (Francija);
- Ūdens daudzums hidroenerģijai dēļ sausa laika (Norvēģija);
- **Karš Ukrainā.**

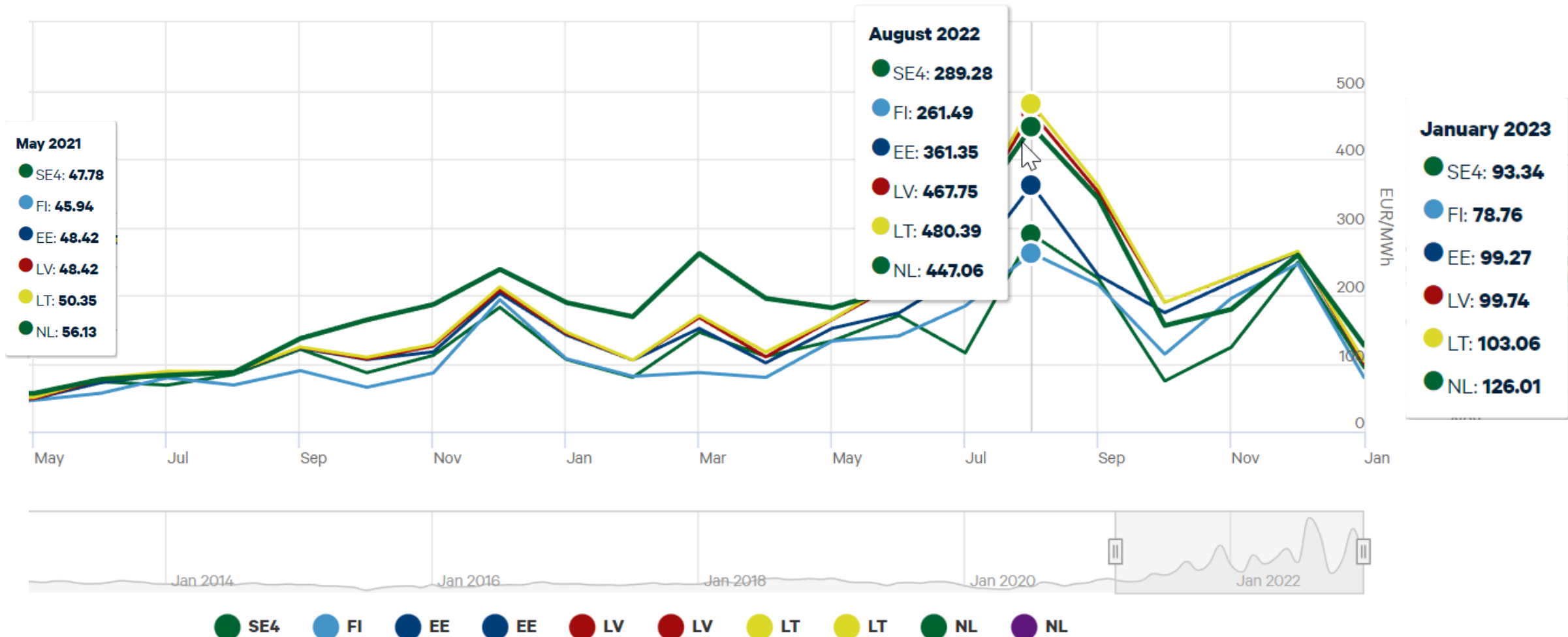

Enerģijas cenas: Dabasgāze

Nīderlandes TTF biržas dabasgāzes cenas (EUR/MWh)

Enerģijas cenas: Elektroenerģija

Ikmēneša nākamās dienas elektroenerģijas cenas, *Nord Pool*, EUR/MWh

Enerģijas cenas svārstību ietekme uz produktivitāti

- Cenu svārstības veido **nenoteiktību** biznesa plānošanā un investīciju piesaistē, ietekmējot produktivitāti un ekonomisko izaugsmi.
- **Dažādos sektoros** enerģijas svārstību ietekme ir dažāda.
- Enerģijas cenas ietekme uz produktivitāti ir **mazāka īstermiņā** un lielāka ilgtermiņā.
- **Pieprasījums ātri reaģē** uz cenām, bet biznesa **pielāgošanai nepieciešams laiks** (t.sk. alternatīvo enerģijas avotu nodrošināšanai).

Elektroenerģijas cenas starpība

EUR/MWh

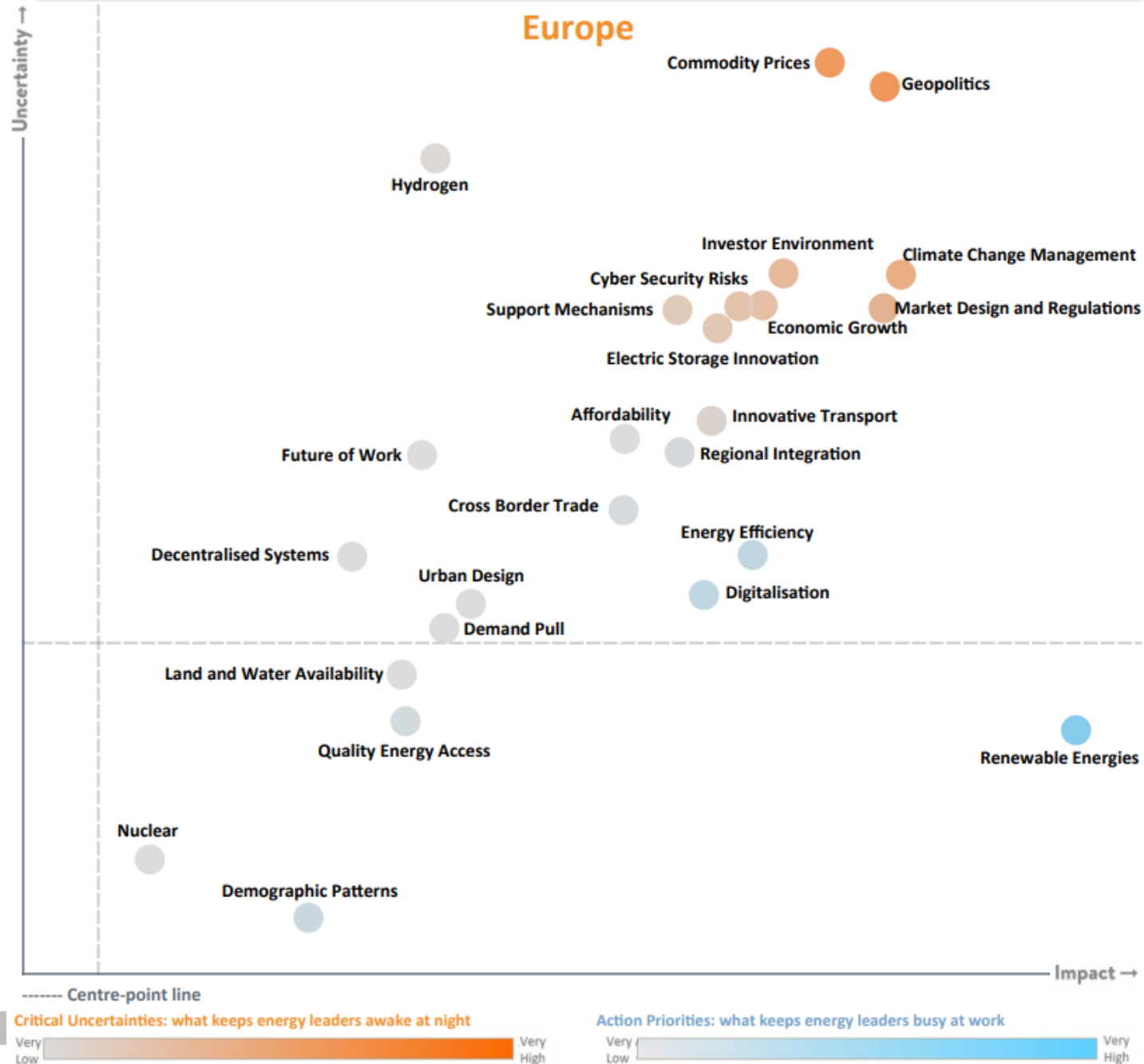
🕒 All hours are in CET/CEST. Last update: **30 January 2023**

	LV	LV	SE4	FI	LT	LT	EE	EE	NL	NL
23 - Jan	99,74	▲ = 6,4	93,34	78,76	103,06		99,27		126,01	
22 - Dec	263,91		248,06	245,98	264,28		263,45		258,89	
22 - Nov	226,44		123,69	195,35	226,63		218,99		179,19	
22 - Oct	189,28		74,15	113,48	189,33		174,29		155,41	
22 - Sep	350,99		224,46	214,98	359,68		228,93		341,88	
22 - Aug	467,75	▲ = 178,47	289,28	261,49	480,39		361,35		447,06	
22 - Jul	304,96		115,37	184,13	305,36		233,21		306,60	
22 - Jun	218,29		169,95	140,10	223,16		173,83		210,55	
22 - May	164,20		132,83	132,66	164,71		151,37		181,37	
22 - Apr	109,40		110,11	79,36	116,46		100,66		195,20	
22 - Mar	167,22		145,78	86,48	170,16		151,23		261,18	
22 - Feb	104,72		79,48	81,04	104,74		104,63		168,37	
22 - Jan	143,81		105,77	106,71	145,87		141,74		189,10	

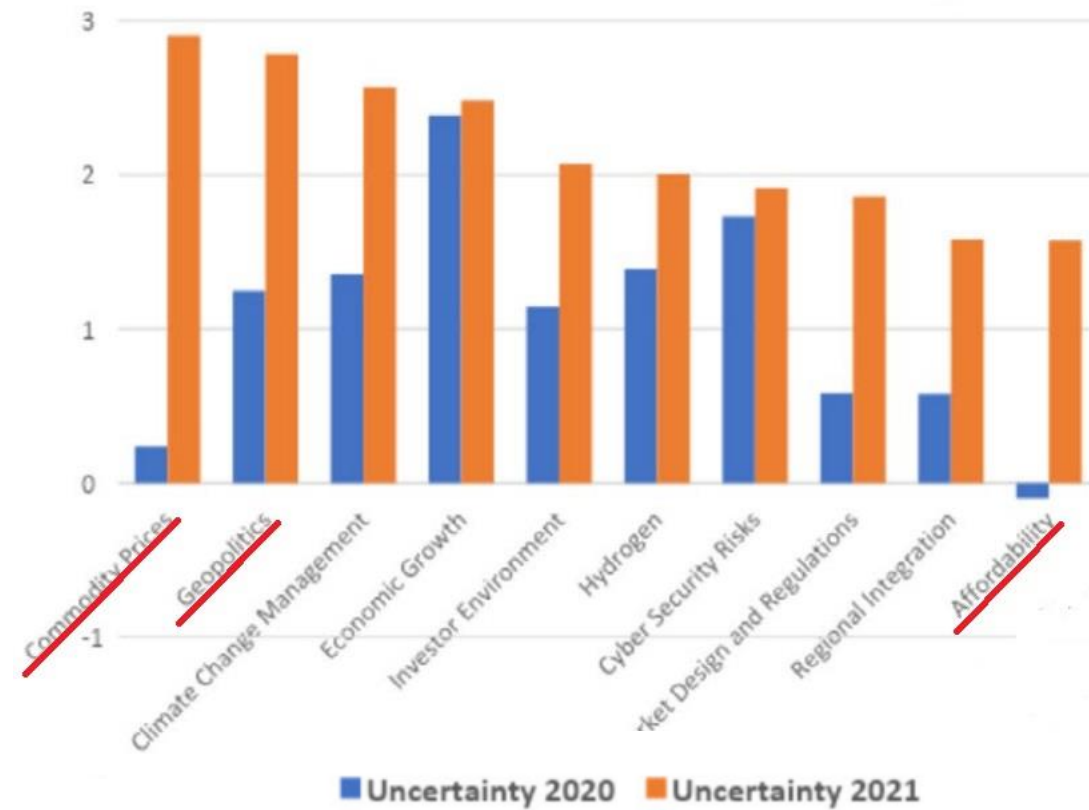
Ikmēneša nākamās dienas elektroenerģijas cenas, *Nord Pool*, EUR/MWh

NordPool, 20.02.2023. <https://www.nordpoolgroup.com/en/Market-data1/Dayahead/Area-Prices/ALL1/Monthly/?view=chart>

Time Tracking Global Uncertainty 2020-2021

World Energy Council:

https://www.worldenergy.org/assets/downloads/World_Energy_Issues_Monitor_2022_-_Global_Report_1.pdf?v=1653922419

Produktivitāte un enerģijas cenu sasaiste

Cena diktē uzvedību un nosaka preferences.

Cenas fiksēšana kā risinājums?

- **paaugstina pieprasījumu**, bet nerisina **enerģijas deficīta** izaicinājumu.
 - apklusina pieprasījuma **vēlmi pielāgoties** – mainīt uzvedības paradigmas un investēt energoefektivitātē => samazina produktivitāti.
 - tirgus signālu novēršana veicina **neefektīvu resursu pārdali**.
-
- Dilemma: ekonomiskais spiediens VS politiskais spiediens

Kāds ir produktivitātes nodrošināšanas izaicinājums?

- Uzņēmumi, kas spēj ātri pielāgoties un pārorientēt resursus (jaunas prakses, tehnoloģijas, procesi, produkti), spēj uzlabot produktivitāti un iegūst konkurētspējas priekšrocību.
- Divvirziena efekts: **izturētspēja** veicina produktivitāti un produktivitātes paaugstināšana uzlabo **izturētspēju** pret augsto enerģijas cenu šokiem.
- ✓ Līdzsvarota un sabalansēta energosistēma **valsts līmenī**;
- ✓ Optimālo tehnoloģiju izvēle **konkrētajam uzņēmumam**, maksimāli izmantojot pieejamos resursus.

Paldies par uzmanību!

**LATVIJAS
UNIVERSITĀTE**